

Przegląd Naukowy – Inżynieria i Kształtowanie Środowiska nr 61, 2013: 348–360
(Prz. Nauk. Inż. Kszt. Środ. 61, 2013)
Scientific Review – Engineering and Environmental Sciences No 61, 2013: 348–360
(Sci. Rev. Eng. Env. Sci. 61, 2013)

Jolanta HARASYMIUK

Katedra Inżynierii Materiałów i Procesów Budowlanych, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
The Chair of Engineering Materials and Building Processes, University of Warmia and Mazury in Olsztyn

Saturnin FADROWSKI

Przedsiębiorstwo Techniczno-Usługowe „TECHMAR” Sp. z o.o., Olsztyn
The Technical-Services Company “TECHMAR”, a limited company, Olsztyn

Wybrane problemy wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na podstawie doświadczeń województwa warmińsko-mazurskiego z lat 2009–2011

Selected problems in issuing environmental decisions based on experiences of the province Warmia and Mazury in 2009–2011

Słowa kluczowe: inwestycja budowlana, decyzja środowiskowa

Key words: construction project, environmental decision

Wprowadzenie

Doświadczenia inwestorów w pozyskiwaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla inwestycji budowlanych nie zostały w literaturze wystarczająco opisane. Rozważane są problemy szczegółowe, takie jak charakterystyka podstawowych wariantów procedury OOS i ich wpływ na wyni-

kający z przepisów czas oczekiwania na decyzję środowiskową (Korona 2007). Dlatego w artykule podjęto próbę dokonania analizy decyzji środowiskowych wydanych w latach 2009–2011 w województwie warmińsko-mazurskim w aspekcie rodzaju przedsięwzięć budowlanych wymagających uzyskania takich decyzji, lokalizacji przedsięwzięć i jej wpływu na rozszerzenie kręgu organów współdziałających w wydawaniu decyzji środowiskowych, statusu podmiotów składających wnioski o ich uzyskanie oraz uchybień dokumentacyjnych towarzyszących procesowi ich wydawania.

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach określa warunki przygotowania i realizacji inwestycji budowlanej pod względem ochrony środowiska. Została wprowadzona do praktyki inwestycyjnej Ustawą z dnia 18 maja 2005 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw, a następnie znowelizowana Ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko dalej: ustawa o ocenach.

Decyzja jest efektem samodzielnej procedury administracyjnej, w której uczestniczy wiele podmiotów o często sprzecznych interesach (np. organ administracji właściwy do wydania decyzji środowiskowej, organy uzgadniające lub opiniujące warunki realizacji inwestycji, strony postępowania, świadkowie, rzeczoznawcy lub biegli), co powoduje trudność w ustaleniu jednego wspólnego stanowiska.

Decyzja środowiskowa dla inwestycji budowlanej może zostać wydana przez organ o ogólnych kompetencjach (wójta, burmistrza, prezydenta miasta) lub organ wyspecjalizowany w ochronie środowiska (regionalnego dyrektora ochrony środowiska). W artykule skupiono się na decyzjach środowiskowych wydawanych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska dla województwa warmińsko-mazurskiego, a więc dokumentów o dużej randze ważności. Zgodnie z art. 63 ustawy o ocenach (Ustawa 2008) są one niezbędne dla wszystkich przedsięwzięć budowlanych, które:

a) zostały zakwalifikowane rozporządzeniem w sprawie rodzaju przedsię-

wzięć (Rozporządzenie 2004, 2010) do tzw. grupy I i jednocześnie są związane z budową lub przebudową: dróg, linii kolejowych, napowietrznych linii elektroenergetycznych, instalacji do przesyłu ropy naftowej, produktów naftowych, substancji chemicznych lub gazu,

b) zostały zaplanowane do realizacji na terenach zamkniętych i obszarach morskich (w całości lub w części),

c) dotyczą lotniska użytku publicznego, terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu, regionalnych sieci szerokopasmowych, budowli przeciwpowodziowych.

Przedsięwzięcia wymienione w pkt.

a), z tzw. grupy I, muszą uzyskać decyzję środowiskową w trybie pełnym, z uwzględnieniem wszystkich elementów przewidzianych procedurą oceny oddziaływania na środowisko¹. Przedsięwzięcia z grupy II i/lub wymienione w pkt. b) i c) uzyskują decyzję „pełną” lub „uproszczoną” po rozstrzygnięciu regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Jeśli stwierdzi on, że realizacja takich przedsięwzięć nie spowoduje istotnych zmian w środowisku, to wydaje decyzję w trybie uproszczonym, uzasadniając w niej brak potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko (Dobrowolski 2011).

Postępowanie o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowa-

¹Do elementów procedury oceny oddziaływania na środowisko inwestycji budowlanej można zaliczyć: wszczęcie postępowania administracyjnego, weryfikację raportu środowiskowego, uzyskanie wymaganych prawem opinii i uzgodnień, zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu, wydanie zgody lub odmówienie określenia środowiskowych uwarunkowań przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

niach dla inwestycji budowlanej rozpoczyna się na wniosek inwestora. Przepisy prawne nie precyzują zakresu i formy wniosku, co może utrudnić jego prawidłowe przygotowanie. Sytuację dodatkowo komplikuje konieczność przygotowania przez inwestora rozbudowanych załączników. Ich rodzaj, liczba i termin opracowania są zróżnicowane w zależności od rodzaju przedsięwzięcia lub liczby stron postępowania administracyjnego². Przygotowanie wymienionych załączników wymaga sporej wiedzy specjalistycznej, a ich weryfikacja następuje dopiero podczas oceny kompletu dokumentacji złożonej wraz z wnioskiem. Zapisy kodeksu postępowania administracyjnego uprawniają regionalnego dyrektora ochrony środowiska do wielokrotnego wzywania inwestora do uzupełnienia braków formalnych lub merytorycznych wniosku i jego załączników, jeśli nie zawierają wyczerpujących informacji na temat możliwych oddziaływań inwestycji na środowisko i jego elementy składowe. Konieczność uzupełnienia braków merytorycznych wniosku lub jego załączników może nastąpić na każdym etapie postępowania i pociągać za sobą konieczność złożenia przez inwestora wyjaśnień w wy-

²Standardowa liczba kart informacyjnych lub raportów środowiskowych to 3 egzemplarze uzupełnione o zapis elektroniczny. Pozostałe wymagane załączniki to: wypis i wyrz z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub informacja o jego braku (nie dotyczy: dróg, linii kolejowych o znaczeniu państwowym, budowli przeciwpowodziowych itp.), wypis z rejestru gruntów (obejmujący teren realizacji i oddziaływania inwestycji na środowisko), dostarczany przez inwestora wraz z wnioskiem o decyzję środowiskową lub raportem – zależnie od rodzaju przedsięwzięcia i liczby stron postępowania.

znaczonym terminie (Florkiewicz i Kawicki 2009). Nieusunięcie tych braków skutkuje wstrzymaniem postępowania administracyjnego.

Decyzja środowiskowa może być wykorzystana przez inwestora do złożenia wniosku o pozwolenie na budowę lub innego pozwolenia warunkującego realizację inwestycji budowlanej, wymienionego w ustawie o ocenach (Ustawa 2008), w ciągu 4 lat, od kiedy stała się ostateczna lub w ciągu dalszych 2 lat, o ile nie zmieniły się warunki określone w decyzji i przedsięwzięcie jest realizowane etapowo. Organ właściwy do wydania pozwolenia na budowę nie powinien wydać takiego pozwolenia bez załączonej do wniosku decyzji środowiskowej, dokumentującej przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko i zawierającej warunki konieczne do uwzględnienia w projekcie budowlanym.

Analiza decyzji środowiskowych wydanych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2009–2011

Badaniami objęto wszystkie decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach wydane w latach 2009–2011 przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w Olsztynie. Dokonano analizy wyżej wymienionych dokumentów w aspekcie:

- liczby i rodzaju inwestycji budowlanych kwalifikujących się do uzyskania „pełnych” i „uproszczonych” decyzji środowiskowych,
- lokalizacji planowanych przedsięwzięć i ich wpływu na rozszerzenie kręgu organów współdziałających

w wydawaniu decyzji środowiskowych,

- statusu podmiotów składających wnioski o decyzje środowiskowe,
- liczby i rodzaju wymaganych uzupełnień wniosków i ich załączników.

Z przeprowadzonych badań wynika, że w rozpatrywanym okresie regionalny dyrektor ochrony środowiska wydał łącznie 71 decyzji środowiskowych, w tym 31 w trybie pełnym – po dokonaniu obligatoryjnej lub fakultatywnej oceny oddziaływania na środowisko, i 40 w trybie uproszczonym – bez właściwej oceny. W przypadku pełnych decyzji środowiskowych tylko 8 z nich zostało poprzedzonych procedurą oceny obligatoryjnej, która w 7 przypadkach dotyczyła inwestycji drogowych. Ósme przedsięwzięcie, wymagające „pełnej” decyzji środowiskowej, dotyczyło budowy gazociągu wysokiego ciśnienia, czyli instalacji do przesyłu gazu według § 3, ust. 1, pkt 33 rozporządzenia w sprawie rodzaju przedsięwzięć (Rozporządzenie 2004), oraz 2 zbiorników magazynowych na gaz o pojemności 250 000 m³ każdy, czyli instalacji do magazynowania produktów chemicznych o pojemności nie mniejszej niż 100 000 m³ według § 2, ust. 1, pkt 22 tego samego rozporządzenia. Jedynie to drugie przedsięwzięcie kwalifikowało się do wykonania obligatoryjnej oceny oddziaływania na środowisko z mocy prawa, ale z racji tego, że obydwie były ze sobą powiązane technologicznie, przeprowadzono jedną ocenę oddziaływania na środowisko dla całej inwestycji budowlanej. Pozostała liczba decyzji wydanych w trybie pełnym (23 z 31) miała charakter uznaniowy, a więc o obowiązku poprzedzenia ich oceną rozstrzygał, w formie postanowienia,

regionalny dyrektor ochrony środowiska. W 5 na 31 przypadków obowiązek taki został narzucony w stosunku do inwestycji infrastrukturalnych z tzw. grupy II, wymienionych w rozporządzeniu w sprawie rodzajów przedsięwzięć (Rozporządzenie 2004, 2010), ale o mniejszych parametrach technicznych niż w grupie I i skali oddziaływania na środowisko. Przykładowo dotyczył on rozbudowy dróg krótszych niż 10 km, o dwóch zamiast czterech pasach ruchu oraz instalacji do oczyszczania ścieków przewidzianych do obsługi nie mniej niż 400 zamiast 100 000 równoważnych mieszkańców. Dalej fakultatywnej ocenie oddziaływania na środowisko zostało poddanych 8 przedsięwzięć zaplanowanych do realizacji na terenach zamkniętych należących do PKP (drogi, sieci wodociągowo-kanalizacyjne itp.), przy czym obowiązek taki był stwierdzany przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w Olsztynie nawet wówczas, gdy przedsięwzięcia te miały przecinać tory kolejowe na niewielkich odcinkach. Konieczność uzyskania „pełnej” decyzji środowiskowej została również orzeczona w stosunku do 3 inwestycji budowlanych niewymienionych w rozporządzeniach Rady Ministrów z 2004 r. lub 2010 r., a kwalifikowanych na podstawie prawa unijnego, zgodnie z zał. II, pkt 10, lit. f dyrektywy Rady 85/377/EWG (prace przeciwpowodziowe). Charakterystykę wszystkich wydanych decyzji środowiskowych przedstawiono w tabeli 1. Duży odsetek decyzji uznaniowych w ogólnej liczbie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydanych w badanym okresie (88%) skutkowało dla inwestorów wydłużeniem czasu oczekiwania na ich otrzymanie co najmniej

TABELA 1. Decyzje środowiskowe wydane w latach 2009–2011 w województwie warmińsko-mazurskim przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w Olsztynie według rodzaju i przedmiotu
 TABLE 1. Environmental decisions issued in 2009–2011 in the province of Warmia and Mazury according to type and subject

Decyzje środowiskowe wydane w latach 2009–2011 w województwie warmińsko-mazurskim Environmental decisions issued in 2009–2011 in the province of Warmia and Mazury	2009	2010	2011	Ogółem In total
1	2	3	4	5
1. Wydane w trybie pełnym dla:	14	8	9	31
a) inwestycji budowlanych z grupy I, w tym: – budowy drogi ekspresowej i krajowej o parametrach ekspresowej – budowy zbiorników magazynowych na gaz o pojemności 250 000 m ³ każdy oraz gazociągu wysokiego ciśnienia	4 –	2 1	1 –	7 1
b) inwestycji budowlanych z grupy II, w tym: – przebudowy drogi wojewódzkiej – budowy gazociągu wysokiego ciśnienia długości < 40 km – budowy kolektora ściekowego	2 2 –	– – 1	– – –	2 2 1
c) inwestycji budowlanych z grupy II realizowanych w całości na terenach zamkniętych, w tym: – budowy zaplecza administracyjno-socjalnego, placów i stacji paliw (PKP)	1	–	–	1
d) inwestycji budowlanych z grupy II realizowanych w części na terenach zamkniętych, w tym: – budowy sieci: wodociągowej, sanitarnej, deszczowej – przebudowy drogi powiatowej lub gminnej – rozbudowy drogi wojewódzkiej lub krajowej	1 2 –	– 1 1	1 1 –	2 4 1
e) inwestycji budowlanych z grupy II wykonywanych na morskich wodach wewnętrznych	2	1	2	5
f) budowli przeciwpowodziowych	–	1	1	2
g) inwestycji budowlanych objętych procedurą screeningu	–	–	3	3
2. Wydane w trybie uproszczonym dla:	12	16	12	40
a) inwestycji budowlanych z grupy II, w tym: – rewitalizacji i modernizacji linii kolejowej – budowy kolektora tłoczego	1 –	– 1	– –	1 1
b) inwestycji budowlanych z grupy II realizowanych w całości na terenach zamkniętych, w tym: – rewitalizacji obiektów powojсковych – budowy zaplecza administracyjno-socjalnego, placów i stacji paliw (PKP), – zmiany sposobu użytkowania budynku (PKP)	1 – –	– – 1	– 2 –	1 2 1

TABELA 1 cd.

1	2	3	4	5
c) inwestycji budowlanych z grupy II realizowanych w części na terenach zamkniętych, w tym:				
– budowy sieci wodociągowej, sanitarnej, deszczowej	9	5	7	21
– modernizacji systemu ciepłowniczego	–	1	1	2
– przebudowy dróg powiatowych i gminnych	1	3	–	4
– przebudowy dróg wojewódzkich i krajowych	–	1	2	3
d) inwestycji budowlanych z grupy II wykonywanych na morskich wodach wewnętrznych	–	2	–	2
e) budowli przeciwpowodziowych	–	1	–	1
f) inwestycji budowlanych objętych procedurą screeningu	–	1	–	1
Ogółem	26	24	21	71

Źródło: Na podstawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach udostępnionych przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Olsztynie.

Source: Own researches on basis of environmental decisions provided by the Regional Directorate for Environmental Protection in Olsztyn.

o 35 dni (czas potrzebny na wystąpienie o opinię co do konieczności sporządzenia raportu, wydanie stosownego postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska i dostarczenie raportu przez inwestora).

Czynnikiem dodatkowo komplikującym i tak rozbudowaną procedurę współdziałania przy wydawaniu decyzji środowiskowych, odsuwającym w czasie moment ich uzyskania przez inwestorów, była lokalizacja inwestycji budowlanych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, oprócz uzgodnień stanowisk przyjętych przez regionalnych dyrektorów ochrony środowiska w obszarze właściwości, w których leżą tereny konkretnego zamierzenia budowlanego, wymagane są również opinie sanepidu od wszystkich właściwych miejscowo inspektorów sanitarnych. Opinie te mogą być wydawane nie tylko w przedmiocie uzgodnienia środowiskowych uwarunkowań realizacji konkretnej inwestycji, ale również w kwestii określenia

zakresu raportu środowiskowego czy obowiązku (lub jego braku) przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Dodatkowo na inwestorze ciąży obowiązek rozpoznania i zastosowania się do wszystkich gminnych wymogów środowiskowych (miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, programów ekorozwoju, programów strategii rozwoju gminy itp.), które mogą mieć wpływ na zawartość załączników wniosku o decyzję środowiskową.

Zdecydowana większość wydanych w latach 2009–2011 w województwie warmińsko-mazurskim decyzji środowiskowych (74,0%) nie wymagała więcej niż jednej opinii sanepidu. Nie dotyczyło to jednak inwestycji o charakterze liniowym z grupy I, ponieważ wszystkie one wykraczały poza obszar jednej gminy, a 2 z nich nawet poza obszar województwa warmińsko-mazurskiego, co wiązało się m.in. z koniecznością dodatkowych uzgodnień z zainteresowanymi regionalnymi dyrektorami ochrony środowiska

z Bydgoszczy i Białegostoku. Charakterystykę przedsięwzięć kwalifikujących się do uzyskania decyzji z uwzględnieniem ich lokalizacji na terenach gmin województwa warmińsko-mazurskiego przedstawiono w tabeli 2.

Przeprowadzone badania wykazały, że innym czynnikiem wpływającym na przesunięcie nawet o 3,5 miesiąca momentu uzyskania decyzji środowiskowej była niekompletność dokumentów składanych przez inwestorów. Analizie poddano liczbę i rodzaj uzupełnień materiałów dostarczonych do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie. Zidentyfikowano dwa rodzaje braków: formalne i merytoryczne. Braki formalne dotyczyły wniosków i ich załączników. Braki merytoryczne wynikały z nieuwzględnienia we wnioskach, kartach informacyjnych lub raportach danych niezbędnych do pełnego określenia środowiskowych uwarunkowań inwestycji. Większość braków merytorycznych została zidentyfikowana przez pracowników Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska Olsztynie na etapie przyjmowania wniosków. Jedynie 14,7% wszystkich uzupełnień było następstwem przeprowadzonych konsultacji społecznych. Do najczęściej występujących nieprawidłowości o charakterze formalnym zaliczano: brak wypisów i wyrysów z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (lub informacji o ich braku), brak załączników mapowych, wypisów z rejestru gruntów oraz zapisów elektronicznych kart informacyjnych przedsięwzięcia. Wśród braków merytorycznych na etapie składania wniosków przez inwestorów wymieniano, takie jak nieprecyzyjność informacji zawartych

w samych wnioskach i kartach informacyjnych oraz niekompletność raportów wynikającą m.in. z nieuwzględnienia w ich treści zapisów dotyczących gospodarki drzewostanem i dokumentacji przyrodniczej. Jako braki merytoryczne wychwycone w raportach na etapie konsultowania ich treści ze społecznością lokalną wymieniano nieprecyzyjne przedstawienie wariantów planowanych przedsięwzięć oraz ich oddziaływań na przyrodę i krajobraz.

Charakterystykę ilościową wszystkich zidentyfikowanych braków przedstawiono w tabeli 3. Widać z niej, że w analizowanym okresie utrzymywała się tendencja wzrostowa w ilości zidentyfikowanych uchybień formalnych i merytorycznych dokumentów przyjmowanych od inwestorów oraz stała tendencja w zakresie uzupełnień raportów na etapie prowadzonych konsultacji społecznych. Duża liczba braków formalnych mogła wynikać z faktu, iż dokumentację środowiskową składali również pełnomocnicy inwestorów, będący głównie projektantami, reprezentantami biur usług inwestycyjnych lub konsultingowych. Przedmiot działalności wymienionych organizacji jest różny i zazwyczaj niezwiązany z doradztwem administracyjnym, co może skutkować brakiem odpowiedniego przygotowania w zakresie opracowania i kompletowania dokumentacji niezbędnej do prowadzenia postępowań administracyjnych. Wśród pełnomocników składających wnioski o wydanie decyzji środowiskowych wyróżniono: osoby fizyczne, spółki prawa handlowego, spółki cywilne, podmioty działalności gospodarczej oraz fundacje, a więc podmioty prezentujące prawie wszystkie rodzaje działalności gospodarczej. Ogó-

TABELA 2. Przedsięwzięcia budowlane podlegające obowiązкови uzyskania decyzji środowiskowej w latach 2009–2011 z uwzględnieniem ich lokalizacji na obszarach gmin województwa warmińsko-mazurskiego

TABLE 2. Construction projects being under the obligation to obtain environmental decision in 2009–2011 taking into account their location in areas of the province of Warmia and Mazury

Lp.	Przedsięwzięcia budowlane Construction projects	Liczba przedsięwzięć budowlanych / Number of construction projects																				
		2009				2010				2011				Ogółem								
		1 gmina / municipality	2 gminy / municipalities	3 gminy / municipalities	> 3 gminy / municipalities	razem / in total	1 gmina / municipality	2 gminy / municipalities	3 gminy / municipalities	> 3 gminy / municipalities	razem / in total	1 gmina / municipality	2 gminy / municipalities	3 gminy / municipalities	> 3 gminy / municipalities	razem / in total						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
Grupa I		-	1	2	1	4	-	1	-	2	3	-	-	-	1	1	-	2	2	4	8	
1 Droga krajowa o parametrach ekspresowej		-	1	2	1	4	-	1	-	1	2	-	-	-	1	1	-	2	2	3	7	
2 Gazociąg wysokiego ciśnienia ze zbiornikami magazynowymi		-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Grupa II		19	1	-	2	22	16	1	1	-	18	15	-	2	1	18	50	2	3	3	58	
1 Inwestycje infrastrukturalne		3	-	-	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	2	5	
1.1 Budowa instalacji gazociągu wysokiego ciśnienia		1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	2	
1.2 Rewitalizacja i modernizacja linii kolejowej		-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
1.3 Rozbudowa drogi wojewódzkiej		2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	
2 Przedsięwzięcia realizowane na terenach zamkniętych		2	-	-	-	2	1	-	-	-	1	2	-	-	-	2	5	-	-	-	5	
2.1 Budowa zaplecza socjalnego – biur, placów i stacji paliw, zmiana sposobu użytkowania budynku (PKP)		1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	2	-	-	-	2	4	-	-	-	4	

TABELA 2 cd.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
2.2	Rewitalizacja obiektów powojсковych	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
3	Przedsięwzięcia realizowane w części na terenach zamkniętych	12	1	-	-	13	10	1	1	-	12	10	-	2	1	13	33	2	3	1	39
3.1	Budowa sieci: wodociągowej, sanitarnej, deszczowej	10	-	-	-	10	4	1	-	-	5	8	-	-	-	8	22	1	-	-	23
3.2	Przebudowa drogi (powiatowej, gminnej)	2	1	-	-	3	4	-	-	-	4	1	-	-	-	1	7	1	-	-	8
3.3	Przebudowa drogi (wojewódzkiej, krajowej)	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2	-	-	2	-	2	1	-	3	-	4
3.4	Modernizacja systemu ciepłowniczego	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1	2	-	-	-	2
3.5	Budowa sieci gazowej wysokiego ciśnienia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	1
4	Rozbudowa portu śródlądowego lub morskiego	2	-	-	-	2	2	-	-	-	2	2	-	-	-	2	6	-	-	-	6
5	Budowle przeciwpowodziowe	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	1	-	-	-	1	3	-	-	-	3
6	Budowa kolektora tłoczego (droga morska)	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
	Przedsięwzięcia objęte procedurą screeningu	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	2	1	-	-	3	3	1	-	-	4
	Ogółem	19	2	2	3	26	17	3	1	2	22	17	2	2	2	23	53	6	5	7	71

Źródło: Na podstawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach udostępnionych przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Olsztynie.
Source: Own researches on the basis of environmental decisions provided by the Regional Directorate for Environmental Protection in Olsztyn.

TABELA 3. Braki w dokumentacji przedłożonej przez inwestorów w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie w latach 2009–2011 według rodzaju i miejsca identyfikacji
 TABLE 3. Deficiencies in documentation submitted by the investors to the General Directorate of Environmental Protection in Olsztyn according to type and location

Miejsce identyfikacji i liczba braków dokumentacji stanowiącej podstawę wydania decyzji środowiskowej Places of identification and the number of deficiencies in documentation that formed the basis for issued environmental decisions	2009		2010		2011		Ogółem In total	
	liczba num- ber	%	liczba num- ber	%	liczba num- ber	%	liczba num- ber	%
Etap składania wniosku przez inwestora								
Braki formalne	4	50,0	6	46,2	5	38,4	15	44,1
Braki merytoryczne (uzupełnienia wniosków, kart informacyjnych, raportów)	2	25,0	6	46,2	6	46,2	14	41,2
Etap konsultowania propozycji inwestora ze społecznością lokalną i organizacjami ekologicznymi								
Braki merytoryczne raportów	2	25,0	1	7,6	2	15,4	5	14,7
Ogółem	8	100,0	13	100,0	13	100,0	34	100,0

Źródło: Na podstawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach udostępnionych przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Olsztynie.

Source: Own researches on the basis of environmental decisions provided by the Regional Directorate of Environmental Protection in Olsztyn.

łem w latach 2009–2011 pełnomocnicy inwestora przygotowali 49,3% wszystkich wniosków wraz z wymaganą dokumentacją niezbędną do wydania decyzji środowiskowych. Udział ten kształtował się różnie w poszczególnych latach badanego okresu, co pokazuje tabela 4.

TABELA 4. Rodzaje podmiotów składających wnioski o wydanie decyzji środowiskowych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2009–2011

TABLE 4. Types of entities applying for environmental decisions in the province of Warmia and Mazury in 2009–2011

Wnioskujący o wydanie decyzji środowiskowych The applicants for environmental decisions	2009		2010		2011		Ogółem In total	
	liczba number	%	liczba number	%	liczba number	%	liczba number	%
Inwestor	12	46,1	12	54,5	12	52,1	36	50,7
Pełnomocnik inwestora	14	53,9	10	45,5	11	47,9	35	49,3
Ogółem	26	100,0	22	100,0	23	100,0	71	100,0

Źródło: Na podstawie decyzji środowiskowych uwarunkowaniach udostępnionych przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Olsztynie.

Source: Own researches on the basis of environmental decisions provided by the Regional Directorate of Environmental Protection in Olsztyn.

Podsumowanie

Uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wymaga od inwestora specjalistycznej wiedzy. Zdobywanie tej wiedzy utrudnia rozbudowany i niestabilny system prawa ochrony środowiska oraz brak publikacji upowszechniających dane o rzeczywistych problemach, z którymi stykają się inwestorzy w procesie uzyskiwania decyzji środowiskowych dla inwestycji budowlanych.

Zakres decyzji wydanych w latach 2009–2011 przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w Olsztynie był różnorodny i wyczerpywał większość przypadków dozwolonych ustawą o ocenach (Ustawa 2008). Głębszej analizy wymagają zapisy wymienionej ustawy dotyczące właściwości organu wojewódzkiej administracji niezespołonej do ustalania środowiskowych uwarunkowań dla inwestycji o charakterze liniowym, przebiegających na mniejszych lub większych odcinkach przez tereny należące do spółki PKP S.A. Bez względu na wielkość prowadzonych robót budowlanych obowiązujące przepisy wymagają zaangażowania regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Większość wydanych decyzji środowiskowych (56,3%) miała charakter uznaniowy, a więc o zasadności poprzedzenia ich oceną oddziaływania na środowisko rozstrzygał regionalny dyrektor ochrony środowiska. Wspomniany element ocenności organu przyczyniał się do wydłużenia czasu oczekiwania na decyzję środowiskową, podobnie jak kwestia lokalizacji przedsięwzięć budowlanych. Znacząca ich część (25,4%) wykraczała swoim zasięgiem poza obszar jednej

gminy, co wiązało się z koniecznością uzyskania więcej niż jednej opinii właściwych inspektorów sanitarnych.

Składane przez inwestorów wnioski o decyzje środowiskowe nie były pozbawione braków, co stanowiło kolejną przyczynę zwiększenia czasu oczekiwania na decyzję. Spora część braków miała jednak charakter formalny (44,1%), a więc stosunkowo łatwy do usunięcia przez zapoznanie inwestorów z wymaganiami dotyczącymi zasad przygotowywania i kompletowania dokumentacji środowiskowej w postępowaniu administracyjnym. Stawiane dokumentom wymagania przedstawiono w niniejszym artykule.

Przedstawienie doświadczeń inwestorów w pozyskiwaniu decyzji środowiskowych dla inwestycji budowlanych wydawanych przez organ wyspecjalizowany w ochronie środowiska może stanowić wskazówkę przy ubieganiu się o wydawanie takich decyzji przez organy wykonawcze gmin.

Literatura

- DOBROWOLSKI G. 2011: Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach. TNOiK, Toruń.
- Dyrektywa Rady z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne 85/337/EWG. Dz.U. L 175 z 5.7.1985: 40.
- FLORKIEWICZ E., KAWICKI A. 2009: Zeszyty Metodyczne nr 1 Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa: 1–172.
- KORONA L. 2007: Uwarunkowania realizacji planowanych przedsięwzięć budowlanych z uwzględnieniem ochrony środowiska. *Zeszyty Naukowe Politechniki Gdańskiej* 61: 15–22.

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko. Dz.U. z 2004 r., nr 257, poz. 2573.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Dz.U. z 2010 r., nr 213, poz. 1397.
- Ustawa z dnia 18 maja 2005 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw. Dz.U. z 2005 r., nr 113, poz. 954.
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Dz.U. z 2008 r., nr 199, poz. 1227.

Streszczenie

Wybrane problemy wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na podstawie doświadczeń województwa warmińsko-mazurskiego z lat 2009–2011. Aktualne przepisy ochrony środowiska nakładają na inwestora obowiązek uzyskania decyzji środowiskowej dla przedsięwzięcia budowlanego niekorzystnie oddziałującego na środowisko. Realizacja tego zobowiązania jest możliwa dopiero po przejściu inwestora przez wszystkie stadia skomplikowanej procedury administracyjnej. Nieznajomość wymagań prawnych i dokumentacyjnych towarzyszących poszczególnym etapom procedury może skutkować niewydaniem decyzji środowiskowej przez upoważniony organ lub wydłużeniem czasu potrzebnego na przygotowanie inwestycji do realizacji. W artykule scharakteryzowano najważniejsze aspekty procedury wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla inwestycji budowlanej przez organ wyspe-

cializowany w ochronie środowiska (strony postępowania, forma i zawartość wniosku inwestora). Dokonano również analizy decyzji środowiskowych wydanych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2009–2011 w aspekcie: rodzaju przedsięwzięć wymagających takich decyzji, lokalizacji przedsięwzięć i jej wpływu na rozszerzenie kręgu organów uzgadniających lub opiniujących warunki ich realizacji, statusu podmiotów składających wnioski o decyzje środowiskowe oraz uchybień dokumentacyjnych towarzyszących procesowi ich wydawania.

Summary

Selected problems in issuing environmental decisions based on experiences of the province Warmia and Mazury in 2009–2011. Current environmental regulations obliged the investor to obtain a special environmental decision for every construction project that badly affects the environment. It is only possible when the investor passes through all stages of a complicated procedure. The ignorance of the law and documentation requirements that go with every stage of this procedure may result in failure to issue environmental decision by the authorized body or lengthening the time that is needed for the investor to prepare his investment project. The article presents the procedure that leads to the situation when the environmental decision for the construction project is issued by the administration authority specialized in environmental protection. There were also examined environmental decisions issued in the province of Warmia and Mazury in 2009–2011 in terms of: types of construction projects that required such a decision, location of projects and their impact on extending the circle of bodies agreeing or giving opinions on the conditions for their implementation, the status of the applicants for environmental decisions and missing investor documentation needed to its release.

Authors' addresses:

Jolanta Harasymiuk
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski
w Olsztynie
Katedra Inżynierii Materiałów i Procesów
Budowlanych
ul. Heweliusza 4, 10-724 Olsztyn
Poland
e-mail: jolanta.harasymiuk@uwm.edu.pl

Saturnin Fadrowski
Przedsiębiorstwo Techniczno-Usługowe
„TECHMAR” Sp. z o.o.
ul. Metalowa 3, 10-603 Olsztyn
Poland
e-mail: s_fadrowski@techmar.biz